

Izbija vsek dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNÉ JEDNOTE

Uredniški in upravnški prostori:
2637 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXV. Cena lista je \$4.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., PONEDELJEK, 29. MARCA (MARCH 29), 1943 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 61 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Ameriška mornarica razpršila japonske ladje pri Alaski

Angleški letalci vrgli tisoč ton bomb na Berlin, ki so porušile mnogo poslopij in zanetile ogromne požare. Rimska predmestja bombardirana iz zraka.—Pehotne enote britske osme armade zabile zagozo v maretsko bojno črto, ameriške pa zasedle dostope do Sredozemskega morja.—Ruši zdrobili nemško garnizijo v prodiranju proti Smolensku in zasedli več naselbin

Washington, D. C., 29. marca.—Ameriška mornarica je presegla japonske boje ladje in parnike, ki so skušali izkrcati dve čete na Kisku in Attu, otokoma v Aleutski otoški grupi pri Alaski, in jih pogladi na japonske mornarične depart-

Poročilo pravi, da so enote mornarice navezale stike japonskimi ladjami na zapadni strani otoka Attu, jih začele bombardirati in jih pogladi na japonske mornarične depart-

Prej objavljen komunikacije omeje nove bombne napade na Kisku. Ameriški letalci so vrgli veliko število bomb na japonske mornarične naprave na tem otoku.

London, 29. marca.—Angleški letalci so sinoči izvršili največji napad na Berlin. Na nemško prestolnico so zmetali skoraj tisoč ton razstrelivih in zažigalnih bomb, ki so porušile mnogo poslopij in zanetile ogromne požare. Letalci so povedali, da so videli plamene, ko so bili 150 milj od Berlina.

Ameriški letalci so istočasno bombardirali Rouen, železniški center v Franciji, in Rotterdam, kjer so bombe porušile pomole za poskodovalne ladjedelnice. Vsa štala so se vrnili v svoja oporišča po izvršenem napadu.

Zavezniški sian. Afrika. 27. marca.—Pehotne enote britske osme armade v južni Tuniziji so zabile zagozo v maretsko bojno črto, 20 milj južnovzhodno od Gabesa, osiše mornarične baze. Srdite topniške bitke se nadaljujejo v drugih sektorjih te rde.

Položaj pri El Hammu, kjer so enote britske armade prodirle v maretske črte, ni jasen. Prej objavljenih poročil se so, da so enote obdržale vse pridobitve kljub silnim napadom nemelove sile. El Hamma leži 10 milj zapadno od Gabesa.

Radjsko poročilo iz Alžira pravi, da so oddelki britske armade odbili vse osišne protinapade na svoje pozicije na južni strani El Hamme, ki dominira dostope do Gabesa. Feldmaršal Rommel je zagnal v protinapade oklopne kolone in pehotne enote.

Britske čete so zasedle Džebel Abago, strateško točko pod El Hammu, po srditi bitki, v kateri je Rommel zagnal čez sto tankov v protinapad na britske postojanke pri Zaratu, kjer je izgubilo 40 tankov.

Ameriška oborožena sila pod poveljstvom generala Pattona je prešla na novo ozemlje pred Guetajben, prelazom, kjer se odpira pot do Sredozemskega morja. Glede na to začela prodirati proti morju.

Operativni zavezniških sil na Sredozemlju pripravljajo bojna letala na bombardiranje osišnih položajev. Ameriške letalske trdnjave napadajo osišne parnike v južni Tuniziji. Dva parnika sta bila porušena v napadu.

London, 29. marca.—Britska mornarica so se prvič v tej

Rusko-japonska pogodba podaljšana

Moskva naznanila sklenitev dogovora

London, 27. marca.— Rusija in Japonska, ki nista v vojni druga proti drugi, a se borita na nasprotnih straneh v svetovnem konfliktu, sta podpisali dogovor glede podaljšanja pogodbe, ki daje Japoncem pravico ribolova v sovjetskih vodah v zapadnem Pacifiku, za nadaljnje leto. Japonska bo morala v smislu novega dogovora plačevati štiri do pet odstotkov več za pravico ribolova. Plačilo mora biti v zlatu kot je bilo prej.

Radjsko poročilo iz Moskve pravi, da sta dogovor podpisala S. A. Lozovski, sovjetski podkomisar za zunanje zadeve, in Naotoke Sato, japonski poslanik v Moskvi. Podaljšanje pogodbe se smatra za merilo odnošajev med Rusijo in Japonsko, ki sta sklenili nevtralnostni pakt, čeprav je Japonska zaveznica Nemčije v tej vojni, Rusija pa članica Združenih narodov, ki se bore proti osišni sili.

Giraudov reprezentant v Gvineji

De Gaulleovi pristaši osvobodjeni

London, 27. marca.—Izgleda, da je general Henri Giraud, vrhovni komisar francoske severne Afrike, zmagal v tekmi z generalom Charlesom de Gaulle, načelnikom odbora borbenih Francozov, za kontrolo Gvineje, francoske kolonije. De Gaulle je dobil kablagram od župana Cayenna, glavnega mesta kolonije, da je polkovnik Albert Jean le Bel, Giraudov reprezentant in načelnik francoske vojaške misije, dospel v Gvinejo in prevzel administracijske posle. Te bo opravljal, dokler ne pride tja M. Rappene, ki ga je Giraud imenoval za guvernerja Gvineje. De Gaulle je imenoval Maurica Bertaut za guvernerja.

Župan glavnega mesta Gvineje svetuje De Gaulleu sklenitev sporazuma z Giraudom glede usode francoske kolonije. Izgleda, da ameriška vlada podpira Giraudovo politiko.

Washington, D. C., 27. marca.—Francoska vojaška misija je naznanila osvoboditev De Gaulleovih pristašev, ki so jih višje avtoritete internirale na Hudičevem otoku. Osvoboditev je odredil Albert Jean le Bel, reprezentant generala Girauda, ki je pravkar dospel v Gvinejo.

Konskripcija delavcev za vojne napore

Washington, D. C., 27. marca.—Predsednik Roosevelt je dejal, da bo morda konskripcija delavcev za vojne napore potrebna, da se poveča produkcija orožja, živil in drugih potrebščin. Njegova izjava kaže, da se revidiral prejšnje stališče, da se Amerika lahko izogne konskripciji delavcev za dela v vojni in drugih potrebščin. Roosevelt je naglašal potrebo rezervne delavske armade in izjavil, da bo več tisoč izurjenih delavcev, ki so zdaj v armadi, dobilo dopust in poslani bodo na farme. Ta zadeva spada v območje Chesterja C. Davisa, ki je bil imenovan za načelnika živilske administracije.

UMOR POLJSKIH SOCIALISTOV PO- VZROČIL RAZKOL

Levičarji izživajo voditelje unij ADF in CIO

KOMUNISTI ZAGOVARJAJO EKSEKUCIJO

New York, 27. marca.—Predsedniki treh unij Kongresa industrijskih organizacij in okrog sto komunistom naklonjenih uradnikov unij CIO in Ameriške delavske federacije se je uprlo svojim voditeljem in izreklo proti sklicanju masnega shoda prihodnji tork v znak protesta proti sovjetski vladi zaradi eksekucije Viktorja Alterja in Henryja Ehrlicha, voditeljev poljskih socialistov in židovskih delavcev na Poljskem. Oba sta bila ustreljena v Rusiji v decembru preteklega leta na obtožbo prevratnih aktivnosti in oviranja sovjetskih vojnih naporov proti nemški oboroženi sili. Daje sta bila obtožena, da sta agitirala za sklenitev miru med Rusijo in Nemčijo.

Levičarji v unijah CIO in ADF so se s protestom proti sklicanju shoda postavili na stran komunistov, ki opravičujejo in celo odobravajo umor Alterja in Ehrlicha. Protest, ki ga je objavil Max Perlow, podpredsednik unije pohitvenih delavcev, so podpisali Joseph Seeley, predsednik unije American Communications Assn.; Ben Gold, predsednik unije krmarskih delavcev; Abram Flaxer, predsednik unije državnih, okrajnih in mestnih uslužbencev; M. Hedley, blaginjski Splošne mornarske unije, in Louis Weinstein, predsednik sveta pleksarskih unij (ADF) v New Yorku.

Protest je sledil naznanilu, da bodo na shodu govorili James B. Carey, tajnik CIO; William Green, predsednik ADF; zvezni senator James M. Mead in drugi. Shod se vrši v templu Mecca. Gold in ostali, ki so podpisali protest, so obdolžili svoje lastne voditelje, da pomagajo sovražniku in da so orodje dr. Goebbelsa, ministra nacijske propagande.

Glavna tarča napadov je David Dubinsky, predsednik oblačilne unije International Ladies Garment Workers (ADF) ki je aranžiral shod. Levičarji trdijo, da sta Alter in Ehrlich zaslužila kazni, ki ju je doletela. Sovjetska Rusija, ki se bori za svobodo in odreditev človeštva, mora pokončiti sovražnika v interesu svoje lastne zaštite.

Edina lista, ki odobravata umor poljskih socialistov, sta Daily Worker in Freiheit. Oba sta glasila ameriške komunistične stranke. Daily Worker je objavil uvodnik, v katerem trdi, da je Dubinsky aranžiral shod v trenutku, "ko se odloča usoda Harkova." Krivdo za sklicanje shoda je deloma naprtil tudi Herbert Hoover, Normanu Thomasu, voditelju socialistov, in Williamu C. Bullitu, bivšemu ameriškem poslaniku v Moskvi.

Philip Murray, William Green, Wendell L. Willkie, žena predsednika Roosevelta in drugi prominentni Američani so zaman apelirali na sovjetsko vlado, naj osvobodi poljske socialiste. Zidovski delavski odbor pravi, da so voditelji ameriških, angleških in poljskih delavskih organizacij poslali mnogo protestov sovjetski vladi po eksekuciji Alterja in Ehrlicha. Umor so obsojile skoraj vse liberalne publikacije, med temi Nation in New Republic.

Domače vesti

Nov grob v Wyomingu
Kemmerer, Wyo.—V tukajšnji bolnišnici je umrl Anton Krefel, star 72 let in rojen v Grusovljah v Savinjski dolini na Spodnjem Štajerskem. Bil je star naseljenec, ki je delal v tukajšnjih premovalnikih dolgo vrsto let. Bil je član Ameriške bratske zveze in tukaj ne zapušta sorodnikov.

Iz Clevelanda
Cleveland.—Uršula Zalokar se je težko poškodavala na nogi in nahajala se v domači zdravniški oskrbi.

Eden napovedal boj do konca

Popolna razorožitev
gangeških narodov

Annapolis, Md., 27. marca.—Angleški zunanji minister Anthony Eden je v svojem prvem govoru po radiu, odkar je dospel v to deželo, zagotovil američko ljudstvo, da zavezniki ne bodo odnehali v boju, dokler ne bo štala oba konca osiša strta. On je govoril pred člani državne zbornice.

Eden je, da pomiri ameriško ljudstvo, izjavil, da Velika Britanija nima tajnih pogodb z nobeno državo in da so v teku razgovori glede ustanovitve mednarodne organizacije med Veliko Britanijo, Ameriko, sovjetsko Rusijo in Kitajsko, ki bo popolnoma razorožila gangeške narode, da ne bodo ti nikdar več začeli vojne. Velika Britanija ne bo odložila orožja po porazu nacijske vojne mašine, temveč bo zanesla vojno na Pacifik, ki bo trajala, dokler Japonska ne pade na kolena in prosi za mir.

Zunanji minister je naglasil, da Kitajska ni in ne bo pozabljena. S tem je hotel odstraniti bojazen, ki jo je ustvaril premier Churchill v svojem nedavnem govoru, v katerem ni postal Kitajske v vrsto Velike Britanije, Rusije in Amerike.

"Kitajska naj nam zaupa," je rekel Eden. "Mi ne bomo pozabili, da se je ona leta junaško in sama borila proti japonski agresiji. Skrbeli bomo, da bo ponovno dobivala bojni material in vse druge stvari, ki jih potrebuje, po burmaki cesti."

Eden je v svojem govoru okral izolacioniste, zlasti ameriške, ki so uverjeni, da lahko Amerika živi sama zase in v zaštiti. Dejal je, da je to mnenje zmotno in se lahko mačkjuje nad Ameriko.

Čikaške mesnice zapirajo vrata

Zaloge mesa se
krčijo

Chicago, 27. marca.—Mnogo mesnic je moralo zapreti vrata kot posledica navalov gospodinj, ki so skušale dobiti meso v zadnjih dneh. Nova odredba, katero je izdal urad uprave cen in določa prodajanje mesa v odmerkih, stopi v veljavo v ponedeljek.

John A. Kotal, tajnik National Association of Retail Meat Dealers, organizacije mesarjev, je dejal, da je moralo čez dva tisoč izmed šest tisoč mesnic zapreti vrata, ko so prodale zaloge mesa. Situacija v Milwaukeeju in nekaterih drugih mestih je še bolj kritična. Polovica milvauskih mesnic je morala zapreti vrata.

Kritičen položaj je priznal tudi Prentiss Brown, načelnik urada uprave cen. V izjavi je naglasil, da je kupovanje mesa doseglo višek v v zadnjih dneh.

Senator Ball oplazil Lewisa

Označil ga je
za demagoga

Washington, D. C., 27. marca. John L. Lewis, predsednik rudarske unije United Mine Workers of America, je pri zaslišanju pred Trumanovim senatnim odsekom, ki preiskuje izvajanje njegovega programa, dejal, "da dokler bo U. S. Steel Corp. gramadila milijone dolarjev profita na račun vlade in davkoplačevalcev, dočim delavci stradajo, ne more biti govora o preprečitvi inflacije." Lewis ni hotel podati direktne izjave, ali bodo rudarji, člani njegove unije, zastavkali ali ne po 31. marcu, ko poteče veljavnost sedanje pogodbe.

Senator Ball, republikanec iz Minnesote, je vprašal Lewisa, ali on trdi, da delavci ne dobe dovolj živeža in da stradajo. Preden je Lewis odgovoril na vprašanje, je Ball dejal, da je demagog, če to trdi.

Lewis je opazka razkačala. "Ako me imenujete demagoga, gospod, preden odgovorim, vam vržem psovko nazaj," je dejal. "Rudarji so lačni in lakota je relativna beseda. Gotovo je, da ne dobe dovolj živil. Ker me imenujete demagoga, vam moram povedati, da niste pravi reprezentant ameriškega ljudstva."

V kontroverzo je nato posegel senator Truman in opozoril oba, naj se držita reda.

Thomas debatiral z nasprotnikom "new deala"

Chicago, 27. marca.—Rooseveltov "new deal", socializem v kapitalizmu so bili predmet debate med Normanom Thomasom, voditeljem ameriških socialistov, in dr. Alfredom P. Hankejem, ustanoviteljem in zaupnikom Ameriške ekonomske ustanove. Slednji je znan kot nasprotnik "new deala". Thomas je tudi udrihal po "new dealu", ko je bil vprašan, naj pojasni razliko med filozofijo socializma in "new deala". Dr. Hanke je dejal, da ga veseli, ker sliki od socialista perfektno analizo "new deala". Thomas je odgovoril, "da celo republikanci priznavajo, da je njegova analiza boljša od one, ki jo je podal Wendell Willkie."

De Gaulle odpotuje v Afriko

London, 27. marca.—General Charles de Gaulle, načelnik odbora borbenih Francozov, bo odpotoval v Alžir, francoski Maroko, prihodnji teden, se glasi vest iz zanesljivih virov. Tam se bo sestel z generalom Giraudom, vrhovnim komisarjem severne Afrike. Pričakuje se, da bo sestanek rezultiral v sklenitvi sporazuma glede združitve vseh francoskih političnih grup. Možnost je, da bo glavni stan borbenih Francozov premeščen iz Londona v Afriko.

Ruski tiak hvali ameriške letalce

Moskva, 27. marca.—Ruski časopis povečujejo ameriške letalce in objavljajo poročila o bombnih napadih na nemška in italijanska mesta. Vest, da so ameriški letalci sestrelili 80 osišnih letal v dveh dneh, so objavili na prvih straneh.

Jugoslovanski gerilci razbili železniški most

London, 27. marca.—Jugoslovanski gerilci so razbili železniški most na progi, ki spaja Zagreb s Splitom, se glasi radjsko poročilo iz Moskve. To dostavlja, da bo vzelo več mesecev, preden bo promet obnovljen na tej železnici.

DAVIS IMENOVAN ZA NAČELNIKA ŽIVILSKÉ UPRAVE

Nove regulacije glede
produkcije in distribucije živil

WICKARDOVA
OBLAST OKRNJENA

Washington, D. C., 27. marca.—Predsednik Roosevelt je imenoval Chesterja C. Davisa, predsednika federalne rezervne banke v St. Louisu, Mo., za načelnika živilske administracije. To pozicijo je imel doslej Claude R. Wickard, poljedelski tajnik. Davis je bil pred leti načelnik Agricultural Adjustment administracije.

Kratko Rooseveltovo naznanilo ne omenja vzrokov premestitve. Wickard je bil v imenovanjem Davisa za načelnika živilske administracije razrešen več dolžnosti, katere mu je poveril v zadnjem decembru Donald M. Nelson, načelnik odbora za vojno produkcijo. Imenovanje Davisa za načelnika živilske administracije smatrajo nekateri krogi za klopoto Wickardu. Njegova oblast je okrnjena in možnost je, da bo resigniral.

Wickard je še član odbora za vojno produkcijo, odbora za ekonomsko stabilizacijo in nekaterih drugih odborov.

Davis bo, ko prevzame pozicijo, uveljavil nove regulacije glede produkcije in razporeditve živil. Prentiss M. Brown, direktor urada za kontrolo cen, ostane načelnik administracije, v katere področje spada odmerjanje živil, toda ne bo se več posvetoval z Wickardom, temveč z Davisom, v zadevah prehranjevanja in mobilizacije delavcev za delo na farmah.

Plača, ki jo bo Davis prejemal, ni omenjena. Kot predsednik federalne rezervne banke je dobival \$25,000 na leto, nova pozicija pa predvideva plačo od deset do petnajst tisoč na leto. Osebe, ki imajo tesne zveze z Davisom, so izjavile, da je prevzel novo pozicijo pod gotovimi pogoji. Ti so popolna kontrola določanja cen pridelkom, popolna oblast v zadevah produkcije in distribucije živil in zagotovilo, da bodo farmarji dobili zadostno število strojev za obdelovanje zemlje.

Šest častnikov pobegnilo iz Španije

New York, 27. marca.—Šest vojaških častnikov, med temi dva generala, je pobegnilo iz Španije na Portugalsko, se glasi vest iz zanesljivih virov. Z begom so se izognili aretaciji po odkritju zarote proti življenju diktatorja Franciska. Zarota je povezana z vprašanjem restavriranja monarhije v Španiji.

Stavka v tovarni Phelps-Dodge Co. končana

Fort Wayne, Ind., 27. marca.—Stavka v tovarni Phelps-Dodge Copper Projects Co. je bila končana in vsi stavkarji so se vrnili na delo. Izjavili so, da bodo vztrajali pri zahtevi, da mora biti Paul A. Williams odstranjen kot ravnatelj tovarne.

Svarilo pred živilskimi izgredi

Washington, D. C., 27. marca. Clarence Francis, predsednik General Foods Corp., je pri zaslišanju pred senatnim odsekom za bančne in denarne zadeve izrekel svarilo pred živilskimi izgredi. Ti bodo izbruhnili, če ne bo živilske administracije storila korakov za odpravo hib v razporeditvi živil.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdržiene drave (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti let; za Chicago in Cicero \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta, za inosematro \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nemorenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil polnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz nasebina

Pojasnilo

Imperial, Pa.—Naj mi bo dovoljeno, da povem v tem dopisu, zakaj več ne dopisujem. Ni moj namen, da bi se s kom prepirala, bodisi osebno ali pa v javnosti. Pa tudi bi mi bilo žal, da bi se radi mojih dopisov v javnosti komu očitalo, da zato piše dopise, da se v listu sveti njegovo ime.

Zato sem v dopisu meseca januarja zapisala, da jaz končam s dopisovanjem in dam v Prosveto prostor onim, ki znajo tako lepo kritizirati. Mislija sem tudi, da bo pri naši federaciji kdo drugi izvoljen za poročevalca na moje mesto z bolj lepim imenom. Ko sem pa prečitala zapisnik letne seje federacije, sem se začudila, zakaj niso nikogar izvolili za poročevalca. Tako sedaj ni poročevalca s strani naše federacije in bo iz zapadne Penne gotovo manj dopisov. Danes je tudi veliko dela in ni časa za dopisovanje.

Na tem mestu se lepo zahvalim številnim dopisnikom za prijetno k mojim dopisom. Na vašo željo vam obljubim, da se o priliki še oglašim v Prosveti.

Tukaj imamo sedaj že leto pomladansko vreme. Tudi tiči so se že oglašili s svojim petjem in naznanili, da je konec zime in da je treba orati in sejati.

Čitala sem v Prosveti o veliki nesreči, ki se je pripetila v premogetorvu v Bearcreeku blizu Red Lodge, Montana, kjer je pred več leti živel tudi moj bratranec Matija Kovač. Tudi njegova ni več med živimi. O njegovi smrti sem čitala, pred par leti v Prosveti v Domačih vesteh. Blag spomin pokojnim bratom SNPJ, njih sorodnikom pa globoko sožalje!

Prosveta je list, ki nam naznanja veselje in žalost. Zato želim dnevniku mnogo novih naročnikov, kakor tudi veliko dopisovalcev iz nasebina.

Anna Gorenc, 106.

Poročilo zastopnika

Hermans, Pa.—Za tem poročilom bo par tednov oddiha, ozioroma delo okrog doma. Zadnji dopis sem zaključil s Syganom, tega bom pa pričel z Moon Runom. To je stara slovenska nasebina, kar priča tudi društvena številka 88 SNPJ. Sicer ni več tako živahna kot je bila nekaj, ko je tam še roval obratov. Sedaj se morajo premogari jiziti več milj daleč v sosednje rove na delo, ali pa v tovarne, katerih je tudi dosti v okrožju 10 milj.

Ta nasebina je dala tudi dosti vojakov Stricu Samu. Je več slovenskih družin, ki imajo po dva in tri sinove pri vojakih. Toliko jih je dal tudi naš trgovec Luka Butja, ki je ponovil Proletarca, Frank Ambrozich pa Proletarca in Prosveto. Tudi on bo kmalu imel dovolj starega sina za vojaka. Pri Meletovih so ponovili Prosveto, v Cliff Mini pa se je naročil na Proletarca Matt Vidmar, tajnik društva 145 SNPJ.

PJ. On bo tam tudi delal svoj dom.

V Imperialu so mi šli zopet dobro na roke. Proletarca so ponovili Louis Bogataj, Maks Zidar, Frank Vidrich in Frank Augustin, ki je ponovil tudi Prosveto in mi dal oglaš za Narodni dom, povzru pa še prenočišče. Iskrena hvala! Prosveto sta ponovili tudi vdovica in blagajnica društva 106 SNPJ mrs. Trušnovic in mrs. Pustoverh. Tudi ona ima že par sinov pri vojakih, dasi je še mlada in zelo pogumna. Ko sem prišel v njeno hišo, je bil tam ravno zdravnik pri mali hčerki, ki je zbolela za vročico in imela 104 stopinje vročine. Govorili smo tudi o sinovih, toda si nisem dobro zapomnil, kje se nahajajo.

Iz Imperiala sem se peljal skozi Pittsburgh v Export, kamor sem dospel ob devetih zvečer. Ustavil sem se pri blagajniku westmorelandske federacije Aleku Skerlu, ki je rekel, da lahko pri njih prenočim. Ker je bila hčerka na delu in je imela priti domov ob eni ponoči, smo jo počakali pri kramljanju in govorili še potem eno uro. Kdor se zanima za današnje dogodke, je gotovo veliko materiala za pogovor. Govorili smo dosti tudi o prošlosti na društvenem polju. Drugo jutro, ko je Aleks odšel na delo, sva pa še s hčerko govorila kako uro. Ona dela v tovarni Westinghouse Co. in obnem poseča tudi večerno šolo.

Obiskal sem tudi Jožeta Benigerja, ki pa je bil precej zaposlen s povečevanjem kokošnjaka. Mama je dala podporo Majskemu glasu, Tone Kovačič pa je ponovil Proletarca. On je bil doma, ker je bil precej bolan za "lumbago", žena pa je bila na delu v tovarni.

Sedaj je veliko žensk uspešnih v tovarnah tudi po Pennsylvaniji. Včasih smo se norce delali iz Čikažanov, čijih družice so hodile na delo in tako je moral biti močnik včasih doma za kuha. Ampak to je bilo vsled tega, ker so ženske lažje delo dobile. Sedaj je pa dela dovolj za oba spola; kdor je sposoben, mora delati, da lažje pomagamo v tej vojni za ljudske pravice.

Tudi v White Valleyju sem obiskal nekaj rojakov. V tej nasebini ima vsaka družina par sinov pri vojakih. Mrs. Jelovčan mi je povedala, da je bil njih sin doma na počitnicah. On je bil ranjen na Salomonih. Zadel ga je košček granate in mu prejel razmesaril nogo. Ko je ležal ranjen, je videl prihajati japonskega vojaka. Naredil se je kot da je mrtev, toda vseeno ga je Japonec še enkrat sunil s puško v hrbet. Takrat pa je počila puška in Japonec je padel preko njega. Jelovčanov sin je bil potem rešen in poslan v bolnišnico. Sedaj se je že precej pozdravil in se je že vrnil k vojakom, ampak nisem vprašal kam.

Kot smo že čitali, je bil tudi Gutmanov sin izgubljen, a Rdeči križ je dognal, da je ujetnik

v Italiji. Ravno ko sem se nahajal pri Jozeu Britzu, je sel printsel telegram, da je njegov sin Walter pogrešan. Mama je začela hudo jokati, vendar je upanje, da je tudi Walter Britz v ujetništvu.

Well, podpisani povsod tolaži ljudi in dokazuje, da življenje pod fašizmom bi tudi ne bilo vredno piškavega oreha. Maršalko izmed naših otrok ali njihovih otroci bi nas preklinjali še v poznih rodovih, ako bi se temu zmaju podali. Samo ljudem je težko dopovedati, da je res tako. Večina kar naprej trdi, da je to kapitalistična vojna, kot so bile vse prejšnje in da bo tudi po tej vojni skrupucan tak mir kot je bil po zadnji in potem bo zopet tretja svetovna vojna. Yes, tudi do tega lahko pride, ako ljudstvo, posebno pa delavstvo ne bo čuječe in inasistralo na tako svetovno preuredbo, v kateri bo mogoč trajen mir.

Ampak včasih je še meni preveč tega tarnanja. Ako bi bili ljudje v časih Washingtona in Lincoln tako mehkužni, kaj bi se bilo zgodilo z Ameriko? Kdor se boji smrti, ni sposoben za življenje. V to geslo je podpisani zmeraj verjel in tudi tako delal; v delavskih bojih, stavkah itd. je bil zmeraj v prvih vrstah, čeprav so ga plašili, da bo dobil morda kroglo v hrbet. Dolgo so že ljudje na naši zemlji, gotovo nekaj sto tisoč let, in zgodovina nam pove, da mehkužni rodovi so zmeraj podlegali in propadali.

Prijatelji, proč s solzami! Ključimo naprej do zmage demokracije. Ampak zaobljubimo se, ko zmagamo, da bomo stopili tudi v boj za svoje pravice, tako da bo demokracija funkcionirala. V Evropi bodo narodi tudi zahtevali svoje. O združenju narodov se danes govori povsod.

Ker so nasadnjaki izigrali Wilsona na mirovni konferenci po prvi svetovni vojni, to še ne pomeni, da se jim bo podal tudi Roosevelt, kajti njemu so znane vse intrige zadnjih 25 let. In dandanes so tudi ljudje boljše poučeni o svetovnih problemih. Na primer ruski narod nam daje dosti upanja o boljšem sodelovanju za kolektivizem. Seveda ne bo prišlo do tega, da bi Rusija hotela diktirati vsaj Evropi. Ampak oni bodo kolektivizem obdržali, odpadla pa bo diktatura, in sicer tako gotovo kot sledi dan noči. Mase produkcija na farmah in v tovarnah bo ostala. Ljudje mlade generacije se bodo uposobili vse to demokratično upravljati in izboljšavati, in to posebno, ako ne bo strahu pred novo vojno.

Radi stranke se ni vredno prepirati. Beseda kolektivizem pomeni vse; do tega bo prišlo širši svet v prihodnjih 50 letih, in to posebno, če zmaga demokracija. Izobrazba nam bo vse prinesla, kajti ona je ključ do vsega. Pokojni Steinmetz je izdal knjigo, v kateri je zapisal, predno bo konec tega stoletja, bodo ljudje delali samo po par ur na dan in da bodo ob tem delu živeli udobno. To je, ako se bo tehnika tako naglo razvijala kot se danes.

Torej imejmo upanje v bodočnost. Zakaj zmeraj jamramo in trosimo nezaupnost med seboj? Naši predniki so živeli slabše kot mi in njihovi predniki še slabše

Lorraine November (levo) in Vida Macellari, članici unije United Office & Professional Workers v New Yorku.

itd. Ne jamrajmo, ako nam ne gre tako dobro kot bo šlo našim potomcem. Dolžnost vsake generacije je, da zapusti ta svet v boljšem stanju kot ga je našla. Ampak naj se povrnem k moji misli.

V Delmontu sem zaključil moje potovanje. Prosveto sta mi ponovili mrs. Sprogar in mrs. Robich.

Predno končam, vas moram ponovno opomniti, da se v naši nasebini vrši veselica 15. maja za pomoč našim revežem v nesrečni Sloveniji. Pripravite se dobro, da napolnimo dvorano in tako napravimo večji dobiček za to koristno stvar. Rečem vsem onim, ki nasprotujejo in mečejo polena pod noge temu gibanju, da se bodo naše sanje uresničile, pa naj bo to svobodna Slovenija oziroma Jugoslavija ali združeni narodov. Do tega bo prišlo prej ali slej. In takrat bo to nasprotovanje škodilo ne samo vam, nego tudi vašim potomcem, ker zgodovina se ni še nikdar tako natančno pisala kot sedaj. In ta zgodovina bo gledala na rekord posameznih družin in nasebina, v koliko so delovale in bile lojalne pri rekonstrukciji svetovnega reda.

Prihodnjič morda napišem nekaj o srednjem razredu, med katerim so i trgovci. Ti so v Nemčiji pomagali nacijem na krmilo, a sedaj so domala že uničeni. Ali hočejo tudi ameriški trgovci slediti nemškim? Mali trgovci in sploh ves srednji razred bi moral 100% kooperirati s producenti, to je delavci, kajti tudi interesi trgovcev so ograženi, ako delavstvo ni uposleno.

Torej državljan in državljanke, bdbimo na straži. Zanimajmo se za naše civilne svobodščine. Žrtvujmo vsak dan eno ali dve uri časa za čitanje v tej smeri. Moram se pohvaliti, da sem nabral \$20 za podporo Majskemu glasu v obliki osebnih oglasov ali pozdravov.

Anton Zornik, zastopnik.

Skrbi vojne matere

Nokomila, Ill.—Iz naše nasebine je malo dopisov. Posebnih novic tukaj ni, ker obratuje samo en rov, drugačo so pa za zmaj zaprli. Tukajšnji premogari se vozijo z avti drugam na delo. Dela se vsak dan.

Stric Sam je pridno posegel po naših fantih tudi v naši nasebini. Družini Stražar je vzel vse tri sinove. Nam je vzel dva, dva pa še čakata na vpoklic, ker sta oženjena. Srečna je mati, ki danes nima dorašlih sinov, kajti nji ni treba pretakati solz in premišljevat, kdaj bo dobila pismo od svojega sina, če je še živ.

Nimam veliko časa za branje, toda Prosveto rada čitam; če nimam časa prej, jo čitam pa zvečer. Dopis mrs. Krainz iz Detroita me je zelo zanimal, kajti ona piše, kako je vzgojila svoje otroke. Tudi jaz sem jih učila slovensko in vseh mojih pet otrok dobro govori slovenski jezik. Mlajši sin, ki je pri vojakih, mi je pisal, naj pišem kar po slovensko. Pravi, da pima nič težko brati mojih pisem. Ko so bili otroci majhni, so se upirali govoriti slovensko, danes so mi pa hvaležni.

Ako prebimo to strašno vojno, bi se nam ženskam mogoče postrelo dobiti eno stran v Prosveti. Saj imajo tudi ameriški listi "Women's page". Potem bi ženske lahko pisale veliko koristnih stvari. Barbičini dopisi so tudi zanimivi in jih rada berem. Videla sem njegovo sliko ob njegovi 57-letnici. France, jaz ti želim, da bi zdrav in vesel obhajal še drugo 57-letnico in še dosti dopisov napisal v Prosveti.

Antonia Rak, 208.

Vsakega malo

East Moline, Ill.—Zopet v oglašim v naši Prosveti. Na zadnji seji našega društva SNPJ 10. marca smo zopet sklenili, da bomo pismo še en vojni bond. To je že tretji bond po sto dolarjev, kar je že lepa vsota za tako malo društvo kot je naše.

Dela se vsak dan—še preveč. Fantje odhajajo v armado, če obvarujejo domovino, ne v pa, če se bodo še kdaj vrnili v svojimi dragim. V tovarnah zdaj dobri tudi stari ljudje. K sem se te dni peljala z busom, je vstopila ženska, gotovo stara nad 60 let, z loncem v roki. Še je v tovarno na delo. Zda kompanijam res vsi dobri, glede na starost, da jim kuje profite.

Kaj je treba tega strahnega klanja, toliko prelivanja krvi, razdejavanja. Ampak Hitler, Mussolini in japonski imperatorji so tako hoteli in po vsem svetu zažgali vojne plamene, kajti hoteli so zavladati po vsej zemlji.

Pravijo, da delaj kot bi več no živel in molil kot bi jut umrl. Ampak zdaj tudi gospodje molitev nič ne pomagajo. Njim je vseeno, naj bo gospod ali berač, enostavno ga ubijejo, če jim ni podložen kot kuha. Ampak lahko je tudi popolnoma nedolžen, kajti italijanski nemški morilci na debelo morajo tudi popolnoma nedolžne Take brutalnosti in takega barbarizma svet še ni videl do te vojne.

Posijalo je gorko solnce in ma se je poslovala od nas. Treba bo prijeti za vrtno orodje, da pridelamo živčja. Ko prebiram Prosveto, vidim, da ni več toliko dopisov. Mogoče je vroča prevelika zaposlenost. Rada berem Barbičeve dopise in tudi druge. Le pišite in kaj zanimivega. Rada berem tudi dopise. (Dolje na 3. strani.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 29. marca 1923)

Domače vesti. V Indianapolisu je za zastupljenjem kar umri Jos. Susterski, član SNPJ.

Delavske vesti. Rudarje ogroža znižanje mezde; rudarji pripravljajo na boj.

Inosematvo. Vlada nemške republike je v ostrem spopadu fašistično kontrarevolucijo.

Sovjetska Rusija. Na diki Cepliak je pred sodiščem v Moskvi priznal, da je prejel iz tikanava navodila, da se ne ozirata na sovjetske postav.

Fronta proti unijam je aktivna

Največja in najnevarnejša vojna v zgodovini Amerike prav nič ne moti ameriških burboncev, da ne bi nadaljevali svoje domače vojne proti organiziranim delavcem. Sto in stokrat so že ti burbonci javno pokazali, da so delavske unije zanje največji in glavni sovražnik—večji kot je Hitler. Vojna z Nemčijo in Japonsko jim je manj važna, kakor pa jim je vojna z delavskimi unijami.

V južnih državah, ki so že od nekdanj najmočnejša protidelavska trdnjava v Združenih državah, je zdaj močno na delu neka "Christian American Association." To je organizacija, katere vodi križarsko vojno zoper vse socialne in delavske reforme pod krinko krščanstva, seveda protestantskega krščanstva, v čemur se nič ne razlikuje od notoričnega Ku Klux Klana, če ni z njim v tesni zvezi. Ta famozna organizacija zdaj izrablja vojno za pobijanje delavskih unij, kolikor ni zaposlena s pobijanjem Rooseveltove novodelavske politike. Ta organizacija ima vsa znamenja ameriškega fašizma.

Država Texas je prva udarila po unijah. Tam je vodja "krščanskih Američanov" bivši governor in sedanj federalni senator W. Lee (Pappy) O'Daniel, ki je dosegel, da je državna zbornica sprejela zakon za registracijo delavskih unij. Unije morajo predložiti državni natančne račune svojih dohodkov in izdatkov; zakon do- joča še druge restrikcije za delavske unije.

Zbornica v Arkansasu je brž kopratala tekaški zakon, toda šla je dalj in zvezala unijam roke, da bodo težko pobirale prispevke od članov; zakon tudi prepoveduje piketiranje ob stavkah. V Kansasu se tudi pripravljajo na nekaj podobnega. V postavodajni zbornici je načrt, po katerem pridejo unije pod kontrolo države in bodo morale imeti licenco za poslovanje, če bo ta predlog sprejet. Zbornica v Idaho je prav tako sprejela zakon za kontrolo delavskih unij.

To je menda komaj začetek. Organizacija "krščanskih Američanov" je aktivna v vseh državah, posebno pa na jugu, srednjem zapadu in zapadu. To je organiziran in dobro koncentriran napad na delavske unije, ki ga izvajajo reakcionarji.

Kaj pa delajo delavske unije? Ali se zavedajo v splošnem nevarnosti, ki jim preti od sovražnega burbonskega gibanja? Zavedajo se deloma in se pripravljajo na obrambo. Ameriška delavska federacija, Kongres industrijskih unij (CIO), Bratovščine železničarjev in farmarske unije že imajo skupen odbor za enotno akcijo odpora v kongresu in državnih zbornicah proti sovražnemu zakonodajstvu vsake vrste. V državah na vzhodu, srednjem zapadu in deloma na zapadu, kjer so delavci bolj organizirani, je upanje, da bodo odbili najnevarnejše napade reakcije; slabše pa je na jugu in jugozapadu, kjer so delavci najslabše organizirani. Tam so že izgubili prve bitke.

Kaj se kuha na Španskem?

Zadnji četrtlet smo omenili "trouble," ki ga imajo Američani na meji španskega Maroka v severni Afriki. Večje število ameriškega vojaštva, ki je potrebno v Tuniziji, mora stražiti mejo med francoskim in španskim Marokom, katero je ameriško vrhovno poveljstvo v Afriki zaprlo.

Nobena tajnost ni, da je španski Maroko, hribovita kolonija v severozapadnem kotu Afrike, poln nemških špionov in častnikov ter vojakov v civilni obleki; dalje je znano, da španski diktator Franko drži tam okrog 250.000 svojih najboljših vojakov. Čemu tam ta armada? Zavezniki so Španiji slovesno zajamčili, da se ne dotaknejo njenega ozemlja, dokler ostane nevtralna. Čemu potem velika španska armada v Maroku?

Zadnjih deset dni je španski radio zelo aktiven. Sleherni dan španski radio jamra in svari špansko javnost pred veliko nevarnostjo, ki prihaja. ... Od kod prihaja nevarnost? "Američani nameravajo napasti Tangier, mednarodno kolonijo na meji španskega Maroka!" pravi španski radio. Za počti Američani ne nameravajo napasti ničesar, pač pa se nekaj kuha v Španiji in omenjeno svarilo je lažljiva pretveza.

Vesti, ki niso potrjene, so pa možne, se glase, da nemški vojaški vlaki dnevno dovažajo nacistične čete skozi Francijo na severno špansko mejo; baje je na tej meji že okrog trinajst nemških divizij (200.000 mož). Čemu te divizije, če misli Španija ostati nevtralna? In če misli Španija braniti svojo nevtralnost prav tako proti Hitlerju kakor proti zaveznikom, čemu je njena glavna armada v Afriki namesto v Pirenejih na meji Francije? In končno: čemu je diktator Franko baš te dni spet povzdignil svoj glas proti —boljševizmu, ki danes najbolj preti Španiji in vsaj Evropi iz Rusije? —

Poročevalci, ki poznajo razmere v Španiji, pravijo, da Hitler ne bo vprašal Franka za dovoljenje, če misli v bližnjih dneh udariti skozi Španijo v Afriko in v bok ameriške in angleške armade, da s tem reši svojo armado v Tuniziji, katere je zapisana gotovemu poginu. Edino vprašanje je: ali more Hitler spraviti skupaj dovolj divizij in opreme za udar skozi Španijo? Hitler dobro ve, da mu Franko dolguje svojo diktaturo—in zdaj mora plačati svoj dolg.

Na drugi strani Franko ve, da je nemogoč njegov obstoj po zmagi zaveznikov—zato bo v pravem momentu riskiral svojo pomoč Hitlerju. To je njegova zadnja karta za—biti ali ne biti. Če s svojo pomočjo zadrži padec Tunizije in zadrži invazijo Evrope iz Afrike, lahko povzroči zastoj v vojni in s tem prepreči brezpoznojn kapitulacijo Nemčije in Italije. ... Iz tega se lahko izgini pobotan mir, ki Franku ohrani zdravo kožo. ... Na to karto igra danes diktator Franko.

Ruske topniške enote na glavni ulici v Markovu, ukrajinem joklarskem središču, ki so ga Rusi zavzeli po ostri bitki z Nemci in danes dni zopet izgubili.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

UMRL

IVAN VAVPOTIČ

(Bazovica, Kairo, prinaša v

roji številki od 14. februarja

vest o smrti velikega slovenskega

umetnika, slikarja Ivana

Vavpotiča. Posmrtno oznanilo

prinašamo v izvirnem besedilu.)

Ljubljana, 12. februarja 1943:

Z Ivanom Vavpotičem, ki je

umrl danes v ljubljanski bolniš-

nici, je izgubila slovenska umet-

nostna kultura enega svojih re-

presentantov. Umrl je slikar

velikih kvalitet in široke raz-

rednosti, neumoren delavec na

področju likovne umetnosti, vnet

predovalec med umetnostjo in

ginstvom.

Novica o smrti akademika

Ivana Vavpotiča, ki se

bliskovito razširila po mestu,

globoko odjeknila med pre-

stvom, saj je bil Vavpotič

pred dnevi čil in zdrav in ga

smrt dohitela skoraj nepriča-

vano.

Dne 6. t. m. se je Ivan Vavpo-

tič verjetno močno prehladil.

Padel ga je močan kašelj, na-

je z glavobolom nastopila

vročina. Bolezen se je na-

slabšala. Dne 9. t. m. so ga

zvestnega prepeljali v sploš-

no bolnišnico na oddelek za no-

sežne bolezni. Zdravniki so

otekli vnetje desnega sred-

njega ušesa.

Ivan Vavpotič se je rodil 21.

februarja 1877 v Kamniku. Le-

ta 1897 je dovršil gimnazijo v

tem mestu. Ni bil—kakor

ni—na univerzo, da bi se bil

pravil za kak "donošen" po-

st, sledil je nagibu svoje na-

menosti in se odločil za tisto

umetnost, o kateri je

začela pisati mlada gene-

za Cankarjem in Zupanč-

ičem. Od leta 1897 do 1899 je št-

val na umetnostni akademiji v

Pragi. Študij v središču češke

umetnostne kulture je bil odlo-

čil za vse Vavpotičev razvoj

do neke meje za ves značaj

njegove umetnosti. S Prago in

večino umetnostjo je bil tesno

vezan tudi mnogo pozneje.

Od 1900 in 1901 je študiral v

Parizu na Ecole du Louvre in

hu (okraj Celje, Kranj, Mari-

bor, Ptuj, Radgona).

(Ta vest je presenetljiva, ako

jo primerjamo z nemškimi izja-

vami, da Slovenci nismo Slova-

ni, temveč Nemci, ter da je na-

ša "sveta dolžnost" dati svojo

kri za nemški rajh. Nemci torej

mobilizirajo v naših krajih ljud-

stvo, kateremu niti sami ne pri-

znajo nemškega državljan-

stva!—Op. JIC).

Most blizu Ljubljane pogran-

ica

London, 22. marca (UP).—

Podatna poročila, ki so danes

prispela v London, javljajo

usmrtnost 50 jugoslovanskih tal-

cev zaradi tega, ker so gerilci

razstrelili važen most v bližini

Ljubljane; ob tej priliki je bil

ubit uradni Gestapa, več dru-

gih pa je bilo ranjenih. Ukaz za

ustrelitev talcev je izdala nem-

ška oblast.

Obsojbe italijanskega vojaškega

sodišča

Domače jugoslovansko časo-

pisje, ki se nahaja pod kontrolo

osilšča, je poročalo dne 17. febr-

uarja, da je vojaško sodišče ob-

sodilo na dosmrtno prisilno delo:

Martin Tepinjs, roj. leta 1921

v Ljubljani; bil je član revolu-

cionarne komunistične skupine

v Ljubljani in s prenašanjem

vesti med komunističnimi četa-

mi vzdrževal njihove medseboj-

ne zveze.

James Lesar, roj. leta 1908 v

Ribnici, je bil obsojen na smrt.

Pripadal je prevratni in držav-

ni sovražni komunistični skupini

ter ter celo vstopil v armado z

namenom, da vojni in komun-

isti izdaja važne vojaške po-

datke; ščeval in vzpodbujal je k

umoru Ludvika Kluna, Franca

Arka, Martina Gornika in Jože

fa Cirmana.

Domače jugoslovansko časo-

pisje poroča dne 18. februarja,

da je bil obsojen na dosmrtno

prisilno delo

Ante Furulič, ki je pripadal

komunistični tolpi teroristov in

se udeležil napada na italijan-

sko divizijo "Maccarta".

V...

Novo vesti o mobilizaciji Slo-

gu z državami satelitov približno

300 milijard dinarjev. Tudi Pa-

veličeva "Neodvisna" Hrvaška se

nahaja med upniki. Hitler ima

torej sužnje, ki mu celo posojajo

denar! V zameno pa jim ne da-

je ničesar.

Italijansko-nemška radioposta-

ja Rakovica citira članek lista

"Osvit", ki se pritožuje nad uni-

čevanjem premoženja v Bosni,

kjer beže krvavi boji s partiza-

ni.

Kje je torej mir in red ustaš-

kega režima? Ustaši so se baha-

li, da bodo prinisli narodu vse

zaželjene dobrine in mir; zdaj pa

ljudstvo strada in ustaši si umi-

vajo roke. Žele se opravičiti za

radi svojega izdajstva Jugosla-

Prispevki za SANS

Cliff Mine, Pa.—V tukajšnji

naselbini so se pobirali prispev-

ki za Slovenski ameriški narod-

ni svet. Darovali so po \$5.00:

Društvo štev. 145 SNPJ, Samo-

stojno društvo K. F. J. Kebe,

družina Pivk, V. Palčić; po \$3.00:

Ženski klub; po \$2.00: A. Kebe,

J. Suša, F. Vidmar, J. Kebe, F.

Bogataj, S. Rihtarič, M. Uše-

ničnik, M. I. Vidmar, J. F. Roz-

man, S. I. Vidmar, E. M. Pakj,

J. A. Lah, A. M. Pagan; po \$1.50:

A. Stefančič; po \$1.00: C. Suša,

M. Pangeršič, J. Pangeršič, F.

Vidmar ml., M. Pregelj, K. Uše-

ničnik, M. Ušeničnik, F. Drobil,

A. Prorok; skupaj \$64.50.

Abesinski cesar Hajle Selasije konferira s člani ameriške vojske mlajše.

Govor Večeslava Vilderja

London, 17. marca (Radiopre-

jemna služba).—Angelska jav-

nost in časopisje se spominjata

pete obletnice okupacije Avstri-

je in četrte obletnice propasti

čehoslovaške republike.

Leta 1938 je Hitler vdrl v Av-

strijo, zasedel Dunaj in z oboro-

ženo silo uničil avstrijsko repu-

bliko, čes, da nemški narod mo-

ra biti zedinjen v Rajhu. To je

bila njegova prva velika preva-

ra.

Avstrijska vlada je takrat raz-

pisala svobodne volitve; bal se je

izida teh volitev, s katerimi bi

bomo dosegli, da bo naša "sreča"

zares popolna.

Tako sem leta 1938 v Splitu

ironično koherentiral Stojadinovi-

čeve besede; najbrže se bo le

pešica mojih živih prijateljev

spominjala tega govora, kajti ča-

sopisju je policija ponatis prepo-

vedala.

Zelo je škoda, da Stojadinovi-

ča danes ni v Jugoslaviji, da bi

užival grenke sadove svoje po-

litike. Mnogo bolje je njemu,

ko živi v internaciji na Mauri-

ciusu, nego je Nadiču, na njego-

vem predsedniškem stolčku.

Preteklo soboto sem prisostvo-

Mučeniška pot slovenskega naroda

(Iz Londona smo prejeli kratek

pregled sijajno dokumen-

tiranega članka o mučenilstvu

Slovencev, ki je izšel v ugled-

ni angleški periodični reviji

"Contemporary Review". Ta

študija izpod peresa ge. Lillian

F. Gray daje angleški javnosti

izvrsten pregled slovenske

zgodovine ter jezične in kul-

turne karakteristike sloven-

skega naroda. Mnogo bo pri-

pomogla k poznavanju našega

naroda s strani svetovne jav-

nosti.—JIC.)

Ga. Gray opisuje v vseh po-

LOVENIJA POD NEMŠKIM JARMOM

Lokalnem nemški listi poročajo

o 19. februarja iz uradnih vi-

Različne vesti iz Jugoslavije

"Slovenec" z dne 17. decembra

prinaša več razglasov, iz katerih

je razvideti, da so imeli partiza-

ni v ljubljanski pokrajini precej

Ameriški vojak zaspijo luknjo, ki jo je naredila nemška bomba v napadu na Casablanca, fran-

coski Maroko.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Franka Kariha iz Biwabika,

Minn.

V Domačih vesteh sem videla,

da se je smrtno ponesrečil na

cesti s trokom Matt Zoran iz De

Pueva, Ill. Z njim smo se dobro

poznali, kajti bil je poznan tudi

med tukajšnjimi Slovenci. Pre-

ostali družini globoko so žalje!

Mary Prosen, 286.

Pojasnilo k avini nesreči

DePue, Ill.—V Domačih ve-

steh v Prosveti je bilo poročano,

da se je na cesti smrtno pene-

srečil Matt Zoran, razvažalec

prenosa. Kot je razvidno iz po-

ročila v lasallakem listu, je pri-

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

Izdaja svojo publikacijo in se pose-

be list Prosveta za korist, ter po-

tebno agitacijo svojih društev in

članstva in za propagando svojih

idej. Nikakor pa ne za propagando

drugih podpornih organizacij. Vsa

ka organizacija ima običajno svoje

glasilo. Torej agitatorni dopis in

namena drugih podpornih organi-

zacij in njih društev naj se ne po-

lijejo listu Prosveta.

ju pa sestro. Leta 1910 se je po-

ročil v La Sallu z Ano Potocar,

zadnjih 19 let pa je živel v De

Puevu.

Poročevalec.

ZNANCI

ČRTICE
ANT. ADAMIČ

(Se nadaljuje.)

Alenka je bila zadovoljna z njim ves mesec. Mož je živel kot menih, prav nikamor ni zahajal. Izprosil si je bil počitka za več tednov. Prežl je doma. In res: oči so se boljale. Tudi zdravnik v mestu je to potrdil. Dolfu se je vračala dobra volja in — dolg čas.

Dolf je očala že — odlagal, begal je po sobi ves nemiren in nekoč je moral po nujnih opravkih iz hiše. Drugi večer zopet, tretji zopet. Žena je pokleknila predenj, on pa je govoril smehljaje se:

"Saj se oborožujem z očali! Veruj mi: prav nič ne čutim, vidim prav dobro. Nič ne govorim, samo poslušam, da zveš kaj novega. Veš, kadar se mi pa nekoliko zamegli, — se takoj dvignem; tedaj pa — hajdi domov! Saj nisem bedak."

Dolf je odšel z ženo k prvi plesni veselici. Hotoma je pozabil očala doma; z očali se vendar ne pleše! Početkom je posedal med starejšimi gospodi in stranski sobi. Ni strpel; orkester ga je kaj kmalu zvalil v dvorano. Že se je pridružil čakajočim plesalcem pod lestencem, v sredini. Marsikatero žensko oko ga je odignilo prosoje, izživajoče. Hipoma se je okrenil, podrsal k svoji ženi in jo zasakal v gibajoči se kolobar. Branila se je, hotela se mu izviti.

"Kaj nisi obljubljal in se zaklel, da ne boš plesal?"

Kakor da je ni slišal; završil je krog in se že priklanjal drugi.

Dolf je pozivljaval ples. Vse se je radovalo.

"Dolf je zopet naš! Dolf ples! Pa so dejali, da je bolan."

Neumorno je plesal in se opravičeval zaradi nekoliko še okorele noge.

Cetvrtka, četvrtka! Dolf je vodil in vodil jo je sijajno. Njegov finale! Razposajen vik in smeh; prek stolov so skakali, zašli so skoro na cesto. Se nekaj belolasih gospa so zadrevili in pritegnili v dehteči vrtinec!

Med odmorji je Dolf pil in pel. Glas mu je bil še vedno čist in prožen. Vrstile so se popevke, zdravice; kozarci so žvenketali.

Dame volijo! Dolf je plesal dostojanstveno kot general: Zvezd, pentelj, rož...! Že so mu jih pripenjale na pleča. Vzlic njegovi nekoliko otrdeli nogi so se plesale pulile zanj.

Žena je sedela pod zrcalom in si grizla ustnice. Povrh vsega je še pozabil na njo? Odšla je v stransko ocatino, čakala, čakala. Odšla je k njemu, ga prosila, rotila, da bi šla domov, on pa je bil gluha. S skrbnimi očmi je zasledovala vsak njegov korak. Tesnoba ji je legla na prsi.

Ze pozno v jutro, med redkimi plesalci je Dolf zdajci spustil plesalko... Dekle se je opoteklo na stol. On pa je krillil, tipal z rokami po zraku, omahoval kot pijan. Bledega, skrenjenega obraza je trepal z očmi v bleščeči lestenci. Potem je zakričal. Žena je prihitela in prestregla padec. Godba je prekinila. Dvorana se je spraznila.

Žena je kot otroka, držeč ga okoli pasu, peljala svojevrstno moža domov. Jadikoval je, da ne vidi ničesar, nič... Tešila ga je, da je še trda tema. A bilo je že svetlo jutro...

Doma se je vrgele na posteljo. Trepetal je po vsem životu.

"Prižiži luč!"

"Saj že gori."

"Moj Bog? ... Kje?"

Planil je s postelje in se boril z rokami. Popeljala ga je za roko k mizi.

"Tu je luč" ... Ne vidiš? Tudi ona se je vsa tresla, jok jo je dušil.

Gledal je — preko svetiljke, široko razprtih vek. Iz očesnih duplin mu je bleščala motna, mokra belina, preprežena s tankimi krvavimi žilicami. Le v vnanjem kotu desnega očesa se je tupatam pojavila šarenica in zopet tonila.

"Tema...! Ne vidim...! Glava me boli, — razletela se bo!"

Kričaje se je zgrudil. Alenka ga ni mogla dvigniti. Klicala je na pomoč boga, sosedo. Zaman; nihče je ni čul. Sesedla se je k njemu in mu močljala lice s solzami.

"Glava, glava, moja uboga glava..." je hropel venomer. Dvignila se je in je, zaklenivši vrata za seboj, hitela po zdravniku.

Zdravnik je prišel takoj. Vbrizgnil mu je pomirjevalno tekočino. Nato so ga položili na posteljo. Trenutno se je umiril.

Če ti je usojeno, ti je usojeno. Že od rojstva! Saj Dolf ni veliko grešil! Bil je pač še mlad, lep in vesel človek; nikakor pa ne tak, da bi smel kazati za njim s prstom: — Glejte ga! Koliko jih je: — ostudnih pijancev, pomočnjakov, brezstidnih babjekov! Se na stara leta so za pokoro sosenci. Dolfu pa je strlo prezgodaj! Podedovano? Nihče ni vprašal. Ušoda. Verujte!

Dolfu je bilo usojeno, on pa tega ni hotel pripoznati. Zato je divjal, besnel.

V bolnici niso opravili ničesar. Besnost se ga je lotevala vedno bolj pogosto. Hrepenel je po svetlobi, obupan si je mesaril roke in rjovel. Morali so ga zvezati. Bil je z glavo in z nogami okoli sebe, — morali so ga krotiti s silo.

In ko ni bilo nobene pomoči več, so ga odpeljali v blaznico.

Propadel je hitro.

Za dva meseca je krenil Dolf iz brezdanje teme...

Sprejledal je in njegove oči so ugledale novo, neminljivo, veliko svetlobo.

PURA

"Za-božič kupim purico! Pomisli: par starih cunj mu dam, in pura bo v hiši. Ali ni to imenitno? Da, praznike jo bomo poredili in obirali boste belo in črno meso, da bo veselje. Sosedovi jo že imajo in tudi jaz jo hočem..."

Skomignil sem le z rameni in po plohi prepricavan sem pripomnil, da jo Bosanec opehar, če ne bo dovolj oprezn.

Teden dni pred božičem sta sklepala kupčijo, namreč kupec-žena moja in brkin. Bosanec lokavi, kot prodajalec. Žena je vrgla na mizo še prav čeden moj telovnik, sinovo pelerino, ki je šla že davno v penzijo, in priložila lepo zravnano rjavo ruto. Spogledali smo se.

"Nemojte; to je premalo," je zavajal Bosanec in stisnil belo purico pod pazduho, da je žalostno zavajala. Žena se je zasakala na peti, izginila v spalnico in se povrnila s kupom obleke. Navrgla je še ene hlače, še eno suknjo, par starih čevljev.

"Premalo!" je zavajal Bosanec in žena je dodala star klobuk, še otroško krilo in —

"Se mojo uniformo dodaj in salonsko suknjo! Celo posteljo priloži, saj spiva lahko na eni! Čaj, grem h 'Balkanu', da bo lažje odpeljati!"

Jezem sem odšel in ju pustil, da sta nemoteno barantala.

Ko sem se opoldne vrnil, je bila spalnica napol prazna, družina pa vsa srečna.

"Pula, pula, kav, kav!" se je razkoračila pred menoj mala Beka, ki sicer vedno veka in je tleskala z ročicami.

(Dalje prihodnjik.)

Sosedje in druge novele

Ant. P. Čehov

Poslovenil Fran Pogačnik

(Nadaljevanje.)

Peter Mihajlič je hotel pripomniti. "Ne mešaj se v tuje stvari!" a je molčal.

Vlasič je korakal Petru Mihajliču ob desnem stremenu. Zina ob levem; oba sta kar pozabila, da se je treba vrniti, a bilo je že vlažno in ni bilo več daleč do Koltovičevega gozdiča.

Peter Mihajlič je čutil, da onadva nečesa pričakujeta od njega, da si niti sama ne veda česa, in neizrečeno sta se mu zasmilila.

Sedaj, ko sta udano in zamlajeno korakala poleg konja, je bil globoko prepričan, da sta nesrečna, da ne moreta biti srečna, in njuna ljubezen se mu je zdela žalostna, nepopravljiva napaka.

V žalostni zavesti, da jima ne more pomagati, se ga je polastila toliko malodušnost, da je bil pripravljen na vsako žrtev, le da se reši tega težkega sočutja.

"Prihajal bom k vama prenočevat," je dejal.

To se je slišalo tako, kakor da se jima uklanja, in ga ni zado-

voljilo. Ko so se pri Koltovičevem gozdiču ustavili, da se poslovo, se je nagail k Zini, se dotaknil njene rame in šepnil:

"Prav imaš, Zina! Vrlo si ravnala!"

Da bi več ne govoril in da bi se ne razjokal, je udaril po konju in oddirjal v gozdič. Iz temine v gozdiču se je ozrl nazaj in zagledal Vlasiča pa Zino, kako se vračata domov, on dolgih korakov, ona žurno stopajoč za njim, in se živahno pomenkujeta.

"Jaz sem stara babal!" se je v mislih karal Peter Mihajlič. Napotil sem se tja, da rešim vprašanje, a sem ga še bolj zmedel. Sicer pa naj bo, kakor hoče!"

Pri duši mu je bilo težko. Ko je bil gozd za njim, je jezdil v koraku dalje in ustavil konja ob ribniku. Zašel je nepremično sedeti in misliti. Vžlel je mesec in se kot rdeč steber zrcalil v jezeru. Nekje daleč je zamolčelo grmelo. Peter Mihajlič je strmel v vodo in si predstavljajal sestričin obup, njeno bolesto bledico in suhe oči, s katerim bo skrivala ljudem svoje, materino smrt, pogreb in Zinin grozo. Ponosna stanka ne odpusti pred smrtjo. Podobne strašne bodočnosti so se porajale pred njim in temni vodni gladini in sredi ble-

dih ženskih postav je videl sa-

mega sebe, malodušnega, medle-

ga in spokornega obraza.

Sto korakov proč na desnem bregu jezera je nepremično stalo nekaj temnega, ali človek ali veliko deblo? Petru Mihajliču je prišel na misel seminarist, ki so ga ubili in vrgli v ta ribnik.

"Olivier je postopal nečloveško, a rešil je vprašanje tako ali tako; jaz pa nisem ničesar rešil, le še zmedel sem vse", si je mislil, pogledovaje na temni predmet, podoben prikazni. "On je govoril in delal, kar je mislil, jaz pa ne govorim in ne delam tega, kar mislim; jaz niti zatrdno ne vem, kaj pravzaprav mislim."

Pojezdil je k temnemu predmetu; bil je star, nagnit kol, ostanek razpadle zgradbe.

Iz gozda in s Koltovičeve pristave je močno zadišalo po šmar-nicah in vonjavih zeljstih. Peter Mihajlič je jezdil ob bregu ribnika in se potrt oziral v vodo; spominjal se je svojega življenja in se je uveril, da doslej ni nikdar govoril in delal, kar je mislil, da so mu ljudje vračali drago za milo, in se mu je valed tega zdelo vse življenje tako temno, kakor ta voda, v kateri je odsevala nočno nebo in se prepletale vodne rastline. Uvidel je, da se ne da ničesar popraviti.

Look! Listen! Live!

Twenty-four school children killed and 15 injured!

That was the toll taken not so long ago by failure of the driver of a school bus to comply with safety requirements and assure himself that the way was clear before attempting to cross a railroad grade crossing. The accident is illustrated here.

The windshield and front side windows of the bus were equipped with frost shields or clear-vision windows. The crossing was in

open country, with nothing to obstruct the driver's view of the approaching train.

He came to a stop about 25 feet from the track, then started over the crossing when the train was in plain view—only two or three hundred feet away.

The National Safety Council is conducting a special campaign to stop these accidents which every day delay 38 trains a total of 22 hours—a damaging blow to the nation's war transportation effort.

open country, with nothing to obstruct the driver's view of the approaching train.

He came to a stop about 25 feet from the track, then started over the crossing when the train was in plain view—only two or three hundred feet away.

The National Safety Council is conducting a special campaign to stop these accidents which every day delay 38 trains a total of 22 hours—a damaging blow to the nation's war transportation effort.

open country, with nothing to obstruct the driver's view of the approaching train.

He came to a stop about 25 feet from the track, then started over the crossing when the train was in plain view—only two or three hundred feet away.

JAP PRISONERS GET FREE RIDE IN U. S. PLANE

HOLDING A SUB-MACHINE GUN IN HIS HANDS, a calm and efficient American MP is guarding a group of distressed-looking Jap prisoners inside a U. S. Army transport plane. The Nipponese, taken from one of the outer islands of the Solomons group, are being flown to the South Pacific headquarters.

BABJE CARSTVO

I.

Večer

Gozdar ji je poslal debelo denarno pismo; zraven je pisal, da je teh 1500 rubljev pripravdal od svojega nasprotnika, ko se je stvar v drugi instanci zanj ugodno iztekla. Ana Akimovna ni ljubila besed, kakor "pripravdal" in "stvar se je ugodno iztekla", temveč se jih je bala.

Vedela je sicer, da se ne da izhajati brez pravosodstva, vendar ji je bilo vedno mučno in nekako sramovala se je, kadar sta ravnatelj njene tovarne Nazarič in gozdar, ki sta se rada tožarila, kako pravdo izvedla v njeno korist. Tudi sedaj ji ni kar nič ugajalo, želela je, založiti ta denar kamorkoli, da bi ga ne videla.

Vsa potrta je premišljevala, da se njene vrstnice—bila je v 26 letu—ukvarjajo z gospodinjstvom; ko se utrudijo, trdno zaspe in se vzbude drugo jutro praznične volje; mnogo izmed njih je že omoženih in imajo otroke. Le ona je kakor starka primorana, sedeti za temi pisli, pripisovati opombe, odgovarjati, nato do polnoči počivati in čakati, da se je poloti spanec: jutri ji bodo ves dan čestitali in jo oblagali s prošnjami, a pojutrišnjem se pripeti v tovarni krahinoli neprijetnost, da tega ubijejo ali umori onega žganje, in zopet jo bo mučila vest; po praznikih izključil Nazarič kakih 20 ljudi radi izostajanja in zamud in vsi ti se bodo gologlavi drenjali okrog vhoda v njeno hišo, ona pa se bo sramovala, stopiti prednje in jih prepoditi kakor pse. In vsi znanci bodo zahrbtno govorili ter ji pisali anonimna pisma, da je milijonarka, izkoriščevalka, da greni

svojim delavcem življenje in jim sesa kri.

Pri straži leži kopica prečitanih in že rešenih pisem. To so prošnje stradalajočih, pijancev, z mnogobrojno deco blagoslovljenih družin, bolnikov, onečaste-nih, osramočenih... Ana Akimovna je že pripomnila k vsakemu pismu, kdo dobi tri, kdo pet rubljev; pisma pojdejo še danes v pisarnico in jutri se začne izplačevanje podpor, ali kakor pravijo posli, "krmljenje zverí".

V malih zneskih se potroši 470 rubljev, obresti glavnice, ki jo je določil pokojni Akim Ivančič za prosjake in siromake.—Brezobzirna gneča bo. Od vhoda pa do pisarniških vrat se bo vlekla dolga vrsta: stali bodo drug za drugim in vsi ti tuji ljudje zverinskih obrazov, razcapani, zmruzočji, lačni in že pijani bodo s hripavimi glasovi glasovljaljali mamico-dobrotnico. Ano Akimovno in njene roditelje; zadaj stoječi bodo tiščali sprednje, a ti se bodo psovali. Poslovodja, ki bo sit hrupa, psovanja in pritoževanja, bo priskočil in prisolil temu ali onemu zasušnico, s čimer bodo vsi zadovoljni. Domači ljudje pa, delavci, ki za praznike niso ničesar prejeli razen svoje mezd, ki so jo že zapravili do zadnje kopejke, bodo stali sredi dvorišča in se posmehovali, nekateri nevoščljivo, drugi porogljivo.

"Trgovci, zlasti pa trgovke, imajo berače radi od lastnih delavcev," je pomislila Ana Akimovna.—"To je vedno tako."

Oči so ji obstale na denarnem pismu. Vrlo bi storila, da razda nepotrebni, zoprni denar delavcem, a delavcu se ne sme ničesar darovati; če mu pokaže prst, te zgrabi za roko. In kaj bi tudi izdalo teh 1500 rubljev, ko je v

tovarni nad 1800 delavcev, ne včevši njih žena in otrok! Mogle bi si izbrati enega izmed prosilcev, ki so ji pisali ta pisma, kakaga nesrečnega, ki je že davno izgubil upanje na boljše življenje, in mu izročiti ta poldrugi tisočak. Siromaka bi denar omamila kakor grom in morda bi se privrkat v življenju čutil srečnega.—Ta misel se je zdelala Ani Akimovni izvirna in zabavna, zato se je naslajala ob njej. Na slepo je izvela iz kupčka pismo in ga prečitala. Bilo je pismo nekega gubernijskega tajnika Čalikova, bolnega človeka, že dolgo brez službe, stanujočega v Guštinovi hiši; njegova žena je jetična in ima pet nedorastlih hčerk. Guščinovo štirinadstropno hišo, v kateri je prebival Ča-

likov, je Ana Akimovna dobro poznala. Bila je odurna, vlažna, nezdrava hiša.

"Temu dam denar," se je ločila. "Pošljala mu ne bo boljše mu jih nesem sama, da bo nepotrebnih razgovorov." "Da", je razmišljala in spravila denar v žep. "Pogledam, kaj je, morda oskrbim na ta ali na način dekletca."

"Veseli je ji je napolnilo pozvonila je in ukazala naprej."

Ko je sedla v sani, je bila 7 zvečer. V vseh tovarniških sliopjih so bila okna žarko rasvetljena, zato je bilo prostori dvorišče zelo temno.—Pri vstopu in daleč doli na dvorišču okoli skladišč in delavskih barak žarele električne svetilke.

(Dalje prihodnjik.)

Najsensajljivejša dnevna lavalke vesti so v dnevniku "Prosveta". Ali jih čitate vsak dan?

For a Better U.S. WAR BONDS

Nazis requisition most European farm products and foodstuffs, leaving the conquered people to starve. To fight this thievery the farmers have revived a favorite weapon of the North American Indian, the FLAMING ARROW.

Dutch and Belgian vigilantes creep near to storage barns at night and wing their darts like lightning. The arrow tips have been impregnated with liquid which ignites as it dries. Scores of barns are fired each night.

If the vigilantes are caught they are shot.

We in America have escaped the horrors of occupied Europe and may fight the Nazis by less dangerous methods.

The least you can do is to immerse more in United States War Bonds.

U. S. Treasury Dept.

WBS 741D

TISKARNA S.N.P.J.

—sprejema vsa—

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih...

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

... Cene zmerno, unifakno delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov in eno družino k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali nečlano \$1.50 na eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.50 na tednik, se jim to prijete k naročnini. Torej sedaj ni varoka, niti, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnina.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrnuč dravne in Kanado \$6.00. Za Cicezo in Chicago je \$7.50

1 tednik in 4.00 1 tednik in 6.00

2 tednika in 3.00 2 tednika in 5.10

3 tednike in 2.40 3 tednike in 3.90

4 tednike in 1.30 4 tednike in 2.70

5 tednikov in nič 5 tednikov in 1.50

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. druživa št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripikite k moji naročnini od sledetih članov moje družine:

2. Čl. druživa št.

3. Čl. druživa št.

4. Čl. druživa št.

5. Čl. druživa št.

Mesto Druživa

Nov naročnik Star naročnik